

รายงานการเสวนา

“เด็กและเยาวชนไทย รู้คิด รู้เท่าทัน สร้างสรรค์เทคโนโลยี”

วันพุธที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑ เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.
ณ ห้องประชุมชั้น ๒ อาคารหอประชุมสำนักงาน กสทช.

สรุปการเสวนา

“เด็กและเยาวชนไทย รู้คิด รู้เท่าทัน สร้างสรรค์เทคโนโลยี”

โดย

ศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์

(Child Online Protection Action Thailand : COPAT)

กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

สมาคมวิทย์และสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน

สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน

มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

	สารบัญ
สรุปรายงานการเสวนาฯ	4
ภาคผนวก	21
รายชื่อวิทยากร	22
รายชื่อผู้เข้าร่วมการเสวนา	23
ภาพประกอบ	27

รายงานการเสวนา

“เด็กและเยาวชนไทย รู้คิด รู้เท่าทัน สร้างสรรค์เทคโนโลยี”

วันพุธที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑ เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมชั้น ๒ อาคารหอประชุมสำนักงาน กสทช.

นายพงศ์ธร จันทรศมี

ผู้จัดการศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะเพื่อลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ กล่าวชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดเสวนาดังนี้

เรียน กสทช. ประวิทย์

ลีสถาพรวงศา อธิบดีกรม
กิจการเด็กและเยาวชน
อนุกรรมการส่งเสริมปกป้องเด็ก
และเยาวชนจากการใช้สื่อ
ออนไลน์ ตัวแทนภาครัฐ
ตัวแทนภาคเอกชน เครือข่าย
เด็กและเยาวชน และสื่อมวลชน
ทุกท่าน การจัดเสวนาในครั้งนี้
จัดโดยศูนย์ประสานงาน
ขับเคลื่อนการส่งเสริมและ

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy
COPAT ร่วมกับคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรมกิจการเด็กและเยาวชน กรม
สุขภาพจิต และหน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน สถาบันสื่อเด็กและ
เยาวชน มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ

วัตถุประสงค์ในการจัดงานครั้งนี้เพื่อแสดงเจตนารมณ์ และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่าง
หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และเครือข่ายเด็กและเยาวชน ให้เกิด
ความตระหนักถึง ภัยออนไลน์ที่เกิดกับเด็กและเยาวชน เพื่อแสวงหาแนวทางในการปกป้องและ
คุ้มครองเด็กเพื่อให้เกิดการใช้สื่อออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ กิจกรรมในวันนี้จะเป็นการแนะนำบทบาท
ของศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์

นำเสนอข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนกับสื่อออนไลน์ และการเสวนาเด็กและเยาวชนไทย รู้คิด รู้เท่าทัน สร้างสรรค์ เทคโนโลยี โดยมีตัวแทนจากภาครัฐภาคเอกชน ตัวแทนจากกรมสุขภาพจิต

ผลที่คาดว่าจะได้รับคือ สังคมเกิดความตระหนักถึงภัยออนไลน์ที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน และเห็นความสำคัญในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และเครือข่ายเด็กและเยาวชน ในการป้องกันและแก้ไขผลกระทบจากภัยออนไลน์ เกมออนไลน์และพหุนอนไลน์ รวมถึงมีการประสานเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากภัยออนไลน์ เกมออนไลน์ และพหุนอนไลน์

นายแพทย์ประวิทย์ ลี่สถาพรวงศา

กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เรียน ท่านอธิบดีกรม

กิจการเด็กและเยาวชน ท่านผู้เข้าร่วมเสวนาในวันนี้ ขอขอบคุณที่เครือข่ายมาร่วมหารือโดยมี กสทช. เป็นเจ้าภาพ เพราะการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการใช้สื่อออนไลน์ มีหลายภาคส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ใช่หน้าที่หน่วยงานด้านเด็กด้านสื่อ หรือด้านออนไลน์

เท่านั้น แต่ต้องเป็นความร่วมมือกันของทุกฝ่ายในระยะยาว คำขวัญของนายกรัฐมนตรี “รู้คิด รู้เท่าทัน สร้างสรรค์เทคโนโลยี” หมายความว่า เราไม่ได้ปฏิเสธเทคโนโลยี แต่เป็นการใช้เทคโนโลยีอย่างมีสติ เมื่อมีข่าวเกี่ยวกับโทษของสื่อออนไลน์ ก็เป็นการเสนอเป็นกรณี เท่านั้น แต่หากเราทำความเข้าใจในภาพรวมร่วมกันจะทำให้เราตระหนักมากขึ้นว่า ภัยกับเด็กที่เกิดจากสื่อออนไลน์มีความรุนแรงมากน้อยอย่างไร รวมถึงเป็นการทบทวนความรู้จากประสบการณ์ในต่างประเทศและความคิดเห็นของทุกภาคส่วน ซึ่งเชื่อว่าจะทำให้เราสามารถเดินต่อไปในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ หรือยุคดิจิทัลได้ต่อไป เพราะถ้าเราเดินอย่างรู้เท่าทัน จะทำให้เรามีความสุขในการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น วันนี้จึงเป็นการเผยแพร่ความรู้สถานการณ์ปัญหา แนะนำกลไกที่จะเป็นหัวใจในการประสานงานจัดการปัญหาในเรื่องนี้ เกิดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนที่จะร่วมกันจัดการปัญหานี้เพื่อป้องกันปัญหาในระยะยาวที่จะเกิดขึ้นกับ

เด็กซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต การสร้างความตระหนักให้กับสังคมร่วมกัน เราอาจนึกถึงกรณีที่ผู้ใหญ่ใช้สื่อออนไลน์ไม่เหมาะสม แต่ผลกระทบจริงๆที่เข้าถึงระดับพฤติกรรมคือเด็กและเยาวชน เนื่องจากผู้ใหญ่ที่เสฟสื่อที่ไม่ดี ก็ยังมีภูมิด้านทาน แต่หากเด็กเสฟสื่อที่ไม่รู้ว่าไม่ดี เด็กก็จะเห็นว่าเป็นเรื่องปกติทั่วไปได้ กสทช. ยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมปกป้องคุ้มครองเด็กในการใช้สื่อออนไลน์และขอขอบคุณภาคีเครือข่ายและวิทยากรที่มาร่วมให้ข้อมูลในวันนี้ และหวังว่าจะร่วมกันทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ เกิดโครงสร้างกลไกที่เป็นรูปธรรมในประเทศไทยต่อไป

นายวิทัศน์ เตชะบุญ

อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน กล่าวเปิดงาน

วันนี้ถือเป็นโอกาสดีที่เครือข่ายการทำงานด้านการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากภัยออนไลน์จะได้แถลงผลการสำรวจและชี้สถานการณ์เด็กไทยจากภัยสื่อออนไลน์ เพื่อหนุนเสริมนายกรัฐมนตรีที่ได้ให้คำขวัญวันเด็กปีนี้ว่า “รู้คิด รู้เท่าทัน สร้างสรรค์เทคโนโลยี” เพราะเด็กคือทรัพยากรที่มีคุณค่า ต้องปลูกฝังให้รู้คิด

รู้เท่าทัน ระวังสื่อเมื่อเข้าสู่โลกออนไลน์ ในการดำเนินงานผลักดันสังคมไทยมีกลไกที่เข้มแข็งในการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการใช้สื่อออนไลน์ได้มีการขับเคลื่อนที่อย่างต่อเนื่องและเข้มแข็งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เร่งเห็นวิกฤตของภัยโลก

ออนไลน์ที่ส่งผลต่อเด็กและเยาวชน เนื่องจากเด็กและเยาวชนมีการใช้สื่อออนไลน์กันมากขึ้น จากทั้งสมาร์ทโฟน อินเทอร์เน็ต อย่างอิสระ โดยที่สถาบันครอบครัวและสังคมไทยยังไม่มีเครื่องมือที่จะช่วยเหลือให้เด็กและเยาวชนมีภูมิคุ้มกันในการใช้สื่อออนไลน์ หรือการใช้อินเทอร์เน็ต ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างไร้ขีดจำกัด เป็นช่องทางให้มีผู้ไม่ประสงค์ดีสามารถติดต่อสื่อสารโดยตรงกับเด็กและเยาวชนได้โดยง่ายหากเด็กและเยาวชนและบุคคลแวดล้อมขาดความตระหนักถึงอันตรายก็จะส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนโดยตรงสำหรับภาครัฐ รัฐบาลโดยท่านรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการเมื่อปี ๒๕๕๘ มอบหมายให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และ

กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกันแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนในการใช้อินเทอร์เน็ตไม่เหมาะสม รวมทั้งข้อเรียกร้องจากองค์กรสหประชาชาติที่ต้องการให้มีการแก้ไขปัญหาการหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กทางสื่อออนไลน์ รวมทั้งมติของสมัชชาสุขภาพแห่งชาติและสมัชชาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงร่วมมือกับหลายภาคส่วนเพื่อยกร่างยุทธศาสตร์ เนื่องจากภาคส่วนต่าง ๆ เห็นความสำคัญการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการใช้สื่อออนไลน์ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ เห็นชอบในยุทธศาสตร์การส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการใช้สื่อออนไลน์ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ได้มีการประกาศใช้และหลายหน่วยงานนำไปปฏิบัติใช้เป็นแผนปฏิบัติการ รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ ซึ่งจะต้องร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ด้วยเนื่องจากการส่งเสริมและปกป้องเด็กจากการใช้สื่อออนไลน์มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ เช่น พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ พ.ร.บ. การกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ รวมทั้ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา หรือกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับกรมกิจการเด็กและเยาวชนมีกฎหมายที่ต้องบังคับใช้คือ พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และ พ.ร.บ. ส่งเสริมเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ หรือ Child Online Protection Action Thailand : COPAT เพื่อแจ้งเตือนภัยออนไลน์ที่อาจส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ที่สำคัญคือ การประสานงานด้านนโยบาย ผลักดันในทางปฏิบัติเพื่อประโยชน์สูงสุด ให้เด็กและเยาวชนสามารถใช้สื่อออนไลน์อย่างปลอดภัย ต้องขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือตลอดมา รวมทั้งการจัดเสวนาในครั้งนี้ ต้องขอขอบคุณหน่วยงานหลักที่ให้การสนับสนุนคือ สำนักงาน กสทช. มูลนิธิสธารณสุขแห่งชาติ มูลนิธิสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย รวมถึงขอขอบคุณ ผู้นำเสนอข้อมูลและผู้เข้าร่วมเสวนาในครั้งนี้ทุกท่าน เชื่อว่าผลของการเสวนาในวันนี้ จะเป็นของขวัญปีใหม่ที่ให้กับเด็กและเยาวชนไทย ต่อไป

เราต้องร่วมมือกันแก้ไขโดยบูรณาการความร่วมมือ โดย COPAT ต้องเป็นศูนย์กลางความร่วมมือ

นำเสนอสรุปผลการสำรวจ “เด็กกับภัยออนไลน์”

โดย ดร.ศรีดา ตันตะอริพานิช

ผู้จัดการมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย และอนุกรรมการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ หัวหน้าคณะวิจัย

เป็นการเก็บข้อมูลเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยได้นำข้อมูลที่สำคัญมานำเสนอในครั้งนี้ การสำรวจในครั้งนี้เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงเป็นที่มาของการทำงานของอนุกรรมการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กในการใช้สื่อออนไลน์ โดยหลายภาคส่วนมาช่วยกันระดมความคิด

การสำรวจสถานการณ์เด็กกับภัยออนไลน์ เป็นการสำรวจแบบออนไลน์ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการสำรวจเน้นจำนวน กลุ่มตัวอย่างกระจายตัวให้มากที่สุดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด กรอบแนวคิดเรื่องภัยออนไลน์ต่อเด็ก เพื่อพัฒนาชุดคำถามในการสำรวจนั้นมาจาก

๑) ข้อมูลที่ได้รับแจ้งทางไทยฮอตไลน์ www.thaihotline.org

๒) จากเวทีอบรมสัมมนาของมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย ซึ่งเด็ก เยาวชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง บุคคลแวดล้อมเด็กได้เล่าประสบการณ์ภัยออนไลน์ เช่น การนัดเจอกับเพื่อนออนไลน์ ฯลฯ

๓) จากเครือข่ายวิจัย EU Kids Online ซึ่งทำการสำรวจในเรื่องนี้ในประเทศแถบยุโรป

โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ Google form ในการเก็บข้อมูล เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยร่วมมือกับสภาเด็กและเยาวชนประเทศไทย ทั้ง ๗๖ จังหวัด และครูในโรงเรียนเครือข่ายของมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กอายุ ๙-๑๘ ปี เนื่องจากประมาณว่าเด็กประถมปลายและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นช่วงอายุที่มีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตแล้ว โดยเด็กจะเป็นผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ด้วยตัวเอง โดยมีแกนนำสภาเด็กฯ หรือครูเป็นผู้ชี้แจงทำความเข้าใจในกรณีที่เด็กไม่เข้าใจคำถามซึ่งการดำเนินการในครั้งถัดไปจะต้องมีการแยกคำถามระหว่างเด็กระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ผลสำรวจ สถานการณ์เด็กกับภัยออนไลน์ ๒๕๖๐ โดย ศูนย์ COPAT ได้สำรวจสถานการณ์เด็กไทยกับภัยออนไลน์ระหว่างเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม ๒๕๖๐ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ ๙-๑๘ ปี

จำนวน ๑๐,๘๔๖ คน จากทั่วประเทศ เป็นเพศหญิงร้อยละ ๖๓.๕๖ เพศชายร้อยละ ๓๔.๑๔ และเป็นเพศทางเลือก ร้อยละ ๒.๓๐ ช่วงอายุที่ตอบแบบสอบถามพบว่า อายุ ๑๕-๑๗ ปี ตอบแบบสอบถามร้อยละ ๕๔.๕๘ อายุ ๑๒-๑๔ ปีตอบแบบสอบถาม ร้อยละ ๒๐.๐๘ อายุ ๑๘ ปีขึ้นไปตอบแบบสอบถาม ร้อยละ ๑๘.๔๔ อายุ ๙-๑๑ ปี ตอบแบบสอบถามร้อยละ ๖.๑๐

ผลการสำรวจความเห็นเด็กและเยาวชนพบว่า เด็กเห็นว่าอินเทอร์เน็ตให้ประโยชน์ให้สิ่งดีดีมากมาย ร้อยละ ๕๐.๔๖ เห็นว่ามีภัยอันตรายและความเสี่ยงหลายแบบบนอินเทอร์เน็ตร้อยละ ๕๓.๓๔ เห็นว่าเด็กอาจถูกล่อลวงโดยเพื่อนออนไลน์ร้อยละ ๕๑.๗๕ เห็นว่าอาจถูกเฝ้ามองติดตามหรือคุกคามทางออนไลน์ร้อยละ ๕๘.๙๙ เห็นว่าอาจถูกละเมิดทางเพศร้อยละ ๔๗.๓๔ เห็นว่า อาจโดนกลั่นแกล้งรังแกบนอินเทอร์เน็ต ร้อยละ ๕๗.๘๗

ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่เด็กจะตอบว่าเห็นด้วยเท่านั้น แต่มีเพียงหัวข้อเดียวที่เด็กจะตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่งมากกว่าเห็นด้วยคือ การติดเกมออนไลน์ แสดงว่าเด็กทราบปัญหาและตระหนัก

โดยสรุปคือ ร้อยละ ๘๘.๔๗ เชื่อว่าอินเทอร์เน็ตให้ประโยชน์และสิ่งดีดีมากมาย และร้อยละ ๘๕.๓๒ เชื่อว่ามีภัยอันตรายและความเสี่ยงหลายแบบบนอินเทอร์เน็ต

สำหรับคำถามที่เกี่ยวกับการหาเพื่อนออนไลน์ พบว่า ร้อยละ ๕๔.๗๓ เห็นว่า การหาเพื่อนออนไลน์เป็นเรื่องสำคัญ ร้อยละ ๗๓.๙๔ เห็นว่า ทราบว่าเพื่อนออนไลน์กำลังพูดโกหกเกี่ยวกับตัวเขา และร้อยละ ๖๑.๓๙ เชื่อว่าการกลั่นแกล้งรังแกหรือการละเมิดทางเพศจะไม่เกิดกับตัวเขา ร้อยละ ๖๙.๙๒ ของเด็กเชื่อว่าเพื่อนของเด็กมีพฤติกรรมออนไลน์ที่สุ่มเสี่ยงที่จะเกิดภัยอันตรายอย่างใดอย่างหนึ่ง ร้อยละ ๗๕.๐๑ ของเด็กเชื่อว่าเมื่อเผชิญปัญหาภัยหรือความเสี่ยงออนไลน์ เด็กสามารถจัดการได้ และร้อยละ ๗๗.๙๐ ของเด็กเชื่อว่า เมื่อเพื่อนของเด็กเผชิญปัญหาภัยหรือความเสี่ยงออนไลน์ เด็กสามารถช่วยเหลือเพื่อนของเขาได้ ซึ่งความเชื่อสุดท้ายนี้ถือเป็นความเชื่อที่น่ากลัว เพราะเด็กสามารถช่วยเพื่อนได้จริงหรือไม่ หากเกิดปัญหาเกิดขึ้น

ประเด็นเคยเล่นเกมออนไลน์หรือไม่พบว่า เพศชาย เคยเล่นเกมออนไลน์ร้อยละ ๘๓.๙๐ เพศหญิงเคยเล่นเกมออนไลน์ร้อยละ ๗๖.๒๓ เพศทางเลือกเคยเล่นเกมออนไลน์ร้อยละ ๘๐.๗๒ มีความถี่ของการเล่นเกมออนไลน์ทุกวันหรือเกือบทุกวันถึงเพศชาย ร้อยละ ๕๐.๗๓ เพศหญิงร้อยละ ๒๒.๖๖ เพศทางเลือกร้อยละ ๓๖ ดังนั้น เพศชายจึงมีความเสี่ยงต่อการติดเกมออนไลน์มากกว่าเพศหญิงถึง ๒ เท่า แต่หากพิจารณาจากช่วงอายุพบว่าเพื่ออายุมากขึ้นการเล่นเกมนออนไลน์ก็จะลดลงไปด้วยโดยเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลายและเด็กมัธยมศึกษาตอนต้นที่เล่นเกมเกือบ ๑ ใน ๓ เสี่ยงต่อการติดเกม ส่วนเด็กมัธยมศึกษาตอนปลายที่เล่นเกมเกือบ ๑ ใน ๔ เสี่ยงต่อการติดเกม แต่ก็ยังถือว่าเป็นจำนวนมาก เพราะเกือบร้อยละ ๓๐ ของเด็กทุกช่วงวัย ยังคงเล่นเกมทุกวันหรือเกือบทุกวัน

ประเด็น เคยโดนกลั่นแกล้งรังแกออนไลน์ พบว่า เพศทางเลือกโดนกลั่นแกล้งมากที่สุดคือร้อยละ ๕๙.๔๔ หรือ เกือบ ๖ ใน ๑๐ คน รองลงมาคือเพศชายร้อยละ ๔๘.๙๖ หรือเกือบ ๑ ใน ๒ โดนกลั่นแกล้งออนไลน์และเพศหญิงร้อยละ ๔๑.๔๗ เด็กจะบอกคนอื่นเกี่ยวกับเรื่องที่โดนกลั่นแกล้งออนไลน์ พบว่า เพศหญิงร้อยละ ๔๘.๑๓ จะบอกผู้อื่น รองลงมาคือเพศทางเลือกร้อยละ ๔๓.๙๒ และเพศชายร้อยละ ๔๐.๗๖ โดยพบว่าร้อยละ ๕๒.๙๓ จะบอกเพื่อนมากที่สุดรองลงมาคือพ่อหรือแม่ ร้อยละ ๓๐.๓๑

ประเด็นวิธีการแก้ไขปัญหาของเด็กเมื่อโดนกลั่นแกล้งออนไลน์พบว่าอันดับ ๑ ร้อยละ ๓๓.๔๙ ลบข้อความหรือภาพที่ทำให้อับอาย กลัดกลุ้ม รู้สึกไม่ดี อันดับ ๒ ร้อยละ ๒๙.๖๕ จะบล็อกบุคคลที่กระทำกับเรา และอันดับสามร้อยละ ๒๑.๑๓ เปลี่ยนการตั้งค่าความเป็นส่วนตัว การติดต่อกับคนให้จำกัดวงเล็กลง ให้ปลอดภัยมากยิ่งขึ้น แต่ที่น่าเป็นห่วงคือพบว่าร้อยละ ๒๐.๗๐ จะไม่ได้ทำอะไรเลยหากโดนกลั่นแกล้งออนไลน์และร้อยละ ๑๙.๘๖ ไม่ทราบว่าจะทำอะไร เท่ากับเด็กกลุ่มนี้ไม่รู้จักวิธีการป้องกันตัวเอง

ประเด็นเคยกลั่นแกล้งรังแกคนอื่นทางออนไลน์ พบว่า อันดับ ๑ เป็น เพศทางเลือกร้อยละ ๔๐.๕๖ รองลงมาคือเพศชาย ร้อยละ ๓๔.๕๗ และเพศหญิง ร้อยละ ๒๕.๗๒ โดยช่องทางที่ถูกกลั่นแกล้งรังแกมากที่สุดคือร้อยละ ๔๕.๓๐ บนเว็บไซต์โซเชียลมีเดีย เช่น Facebook Hi5 MySpace รองลงมาคือระบบส่งข้อความร้อยละ ๒๖.๓๘ เช่น Line WhatsApp WeChat MSN messenger

ประเด็น เคยพบเห็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ เช่น ภาพการยั่วชวน อวัยวะ หรือภาพการร่วมเพศ พบว่า ร้อยละ ๖๘.๐๗ เคยเห็นเนื้อหาเกี่ยวกับเพศทั้งโดยตั้งใจและโดยบังเอิญ รองลงมาร้อยละ ๒๕.๓๐ ไม่เคยเห็นและร้อยละ ๖.๖๓ ไม่ทราบ ซึ่งเท่ากับว่าเด็ก ๖๘.๐๗ มีความเสี่ยงเข้าถึงเนื้อหาเรื่องเพศทางออนไลน์ จึงเป็นโจทย์ของผู้ใหญ่ที่จะดูแลโดยเพศทางเลือกเข้าถึงเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศมากที่สุดคือร้อยละ ๗๓.๐๙ รองลงมาคือเพศชายร้อยละ ๖๖.๑๔ และเพศหญิงร้อยละ ๖๔.๖๖ ที่น่ากังวลคือเด็กชั้นประถมศึกษาสามารถเข้าถึงเนื้อหาทางเพศได้ในระดับที่ไม่ต่างจากเด็กชั้นมัธยมศึกษา

ประเด็น พบเห็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศบ่อยแค่ไหน ที่น่าห่วงคือมีเด็กร้อยละ ๑๓.๗๐ พบเห็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศทางสื่อออนไลน์ทุกวันหรือเกือบทุกวัน โดยช่องทางที่เด็กได้รับเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศมากที่สุดคือร้อยละ ๖๖.๙๖ คือ บนเว็บไซต์โซเชียลมีเดีย เช่น Facebook Hi5 Myspace รองลงมาคือร้อยละ ๒๗.๔๑ บนเว็บไซต์เผยแพร่วิดีโอ เช่น Youtube นอกจากนี้ยังพบกรณีที่มีภาพวิดีโอ ข้อความตั้งขึ้นมาเองบนหน้าจอโดยบังเอิญ ถึงร้อยละ ๒๑.๕๒ ส่วนการได้รับโดยตรงบนเว็บไซต์ลามกอนาจารที่เปิดให้บริการทั่วไป มีร้อยละ ๑๓.๕๕ และพบเห็นเนื้อหาผ่านระบบส่งข้อความเช่น Line WhatsApp WeChat MSN messenger ร้อยละ ๑๓.๓๐

ประเด็นพบเห็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศแบบใดบ้าง ที่สำคัญคือพบว่า เห็นสื่อลามกอนาจารเด็ก โดยเป็นภาพหรือวิดีโอเด็กโดยเห็นอวัยวะเพศแสดงทางทางยั่วอารมณ์ทางเพศ ร้อยละ ๒๑.๓๓

เนื่องจากในปี ๒๕๕๘ ประเทศไทยมีกฎหมายการครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กเป็นความผิด ดังนั้นถ้าเด็กเก็บไฟล์ไว้ในเครื่อง หรือเผยแพร่โดยการส่งต่อเนื้อหาลามกอนาจาร หรือทำสำเนาซีดีจำหน่าย เด็กจะมีความผิดฐานค้าสื่อลามกอนาจารเด็ก

ประเด็นการคบเพื่อนบนอินเทอร์เน็ต พบว่า มีเด็กที่มองหาเพื่อนใหม่บนอินเทอร์เน็ต พูดคุยกับคนที่ไม่เคยรู้จัก ไม่เคยพบหน้ากันจริงๆมาก่อน และรับคนที่ไม่เคยรู้จักไม่เคยพบหน้ากันจริงๆ มาก่อน เป็นเพื่อนออนไลน์ มีการส่งข้อมูลส่วนตัวให้คนที่ไม่เคยรู้จักไม่เคยพบหน้ากันจริงๆมาก่อน และมีการส่งวิดีโอหรือภาพถ่ายตัวเองให้คนที่ไม่เคยรู้จักไม่เคยพบหน้ากันจริงๆมาก่อน ซึ่งเด็กที่มีพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์แบบนี้จะมีความเสี่ยงสูงมากที่จะโดนล่อลวงหาประโยชน์

ประเด็นเคยพบกับคนที่เพิ่งรู้จักกันบนอินเทอร์เน็ต หรือไม่ พบว่า ร้อยละ ๗๘.๔๒ ไม่เคยพบ แต่พบว่า มีเด็กร้อยละ ๑๕.๘๗ เคยนัดพบกับคนที่เพิ่งรู้จักกันบนอินเทอร์เน็ต โดยผู้ชายเคยนัดมากกว่าผู้หญิง แต่ที่มากที่สุดคือเพศทางเลือกคือร้อยละ ๒๘.๑๑ โดยมากที่สุดตามช่วงอายุพบว่า เป็นกลุ่มอายุ ๑๘ ปีขึ้นร้อยละ ๒๐.๑๐ จำนวนการนัดพบว่า มีการนัดพบกับคนที่รู้จักบนอินเทอร์เน็ตมากที่สุดคือ ๑-๒ ครั้ง ร้อยละ ๒๘.๘๓ รองลงมาคือ ๓-๔ ครั้ง และพบว่า มีการตัดกับคนที่เพิ่มรู้จักบนอินเทอร์เน็ตมากกว่า ๑๐ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๐

ประเด็นการบอกเรื่องการนัดพบกับเพื่อนออนไลน์กับใครบ้างหรือไม่ พบว่า ร้อยละ ๕๐.๗๐ บอก และคนที่บอกคือ คนที่อายุรุ่นราวคราวเดียวกันร้อยละ ๓๗.๐๘

ประเด็นเคยพูดคุย ได้รับ หรือถูกขอให้ส่งข้อความ ภาพหรือวิดีโอ แสดงการกระทำทางเพศจากคนที่ติดต่อด้วยทางอินเทอร์เน็ต พบว่า ร้อยละ ๑๙.๒๔ เคย ซึ่งเท่ากับคนที่พูดคุยด้วยทางออนไลน์อาจต้องการหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ส่วนใหญ่เป็นเพศทางเลือกร้อยละ ๓๒.๕๓ รองลงมาคือเพศชาย ร้อยละ ๑๙.๙๐ และเพศหญิงร้อยละ ๑๖.๗๒

ประเด็น เคยส่งข้อความหรือภาพ หรือวิดีโอการกระทำทางเพศไปให้คนอื่นพบว่า ร้อยละ ๖๕.๗๑ ไม่เคย และร้อยละ ๑๗.๖๔ เคยส่งข้อความหรือภาพหรือวิดีโอการกระทำทางเพศไปให้คนอื่น ซึ่งถือว่าเด็กอาจเป็นผู้กระทำผิดไม่เหมาะสมเสียเอง ส่วนใหญ่เป็นเพศทางเลือกร้อยละ ๑๕.๖๖ รองลงมาคือเพศชายร้อยละ ๑๐.๖๙ และร้อยละ ๓.๙๗ เป็นเพศหญิง

ศูนย์ประสานงาน COPAT สามารถติดต่อได้ที่ ๐๒-๒๕๕๕๕๕๐-๗ และเรามีแนวทางในการจัดทำหลักสูตรให้กับทุกกลุ่ม จากคำขวัญวันเด็ก จึงเห็นได้ว่า เราจะเน้นที่เด็ก พ่อแม่ ผู้ใช้ต้องรู้จักเลือก ต้องรู้เท่าทัน ต้องมีภูมิ โดยเรามีศูนย์ประสานงานCOPAT เป็นเครื่องมือ

นำเสนอ “๑๐ สถานการณ์วิกฤตเด็กไทยกับภัยสื่อออนไลน์”

โดย นายธาม เชื้อสถาปนศิริ นักวิชาการอิสระ

การนำเสนอครั้งนี้เลือกเฉพาะ สถานการณ์ที่เป็นความเสี่ยง ส่งผล กระทบภายนอกที่เป็นเชิงลบโดยรวม มาจากฐานข้อมูลปฐมภูมิจากหน่วยงาน ของรัฐที่เกี่ยวข้องและหน่วยงาน สถาบันการศึกษา ข้อมูลการทำงานใน ระดับภาคสนาม หรือข้อมูลทาง การแพทย์ โดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูล ส่วนตัวของเจ้าของกรณี ผลการสำรวจ

โพล ข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นต้น สรุปสถานการณ์เพื่อบ่งชี้ว่า เด็กไทยในอนาคตต้องมีความ ฉลาดทางดิจิทัล หรือ DQ คือการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ใช้สื่อดิจิทัลในลักษณะที่มีความคิดสร้างสรรค์ และในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ เด็กไทยมีศักยภาพที่จะเป็นผู้ประกอบการยุคดิจิทัลหรือไม่

เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมาองค์การอนามัยโลก (WHO) ระบุว่า การติดเกมส์ ถือเป็น Gaming disorder เหมือนการติดเหล้า ติดการพนัน ขณะเดียวกันสมาคมทางการแพทย์ของอเมริกาได้ระบุว่า เด็กที่อายุต่ำกว่า ๒ ขวบไม่ควรเข้าถึงทุกหน้าจอสกรีน ทั้งจอโทรทัศน์ สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ หรือเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ขวบไม่ควรใช้อุปกรณ์ไอที หรืออย่าใช้สื่อออนไลน์เลยลูก

ปัจจัยความเสี่ยงของเด็กกับสื่อออนไลน์ เทคโนโลยีเปรียบเสมือนดาบสองคม โดยเทคโนโลยีที่ ปลอดภัยสำหรับเด็กก็มีด้วยการออกแบบผู้ใช้งานที่คำนึงถึงเด็ก อย่างโซเชียลมีเดียทั้งหมดหรือเกม ดิจิทัลออนไลน์ ในวงการอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ต่างประเทศ จะมีมาตรฐานทางอุตสาหกรรมที่กำกับว่า ดิจิทัลเกมออนไลน์หรือเว็บไซต์ออนไลน์ ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก ที่ใกล้เคียงมากที่สุดคือ ISO 2001 ซึ่งคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก ดังนั้นเวลาที่ประเทศไทยนำเข้าเทคโนโลยีเข้ามาใน ประเทศ เช่น กสทช. ต้องคำนึงว่า อุปกรณ์นั้นปลอดภัยได้มาตรฐานหรือไม่ ดังนั้นถ้าคำนึงถึงเด็กก็ จะต้องพิจารณาว่า เทคโนโลยีนั้นถูกออกแบบมาอย่างปลอดภัยสำหรับเด็กหรือไม่ มีระบบป้องกัน คุ่มครองเด็กหรือไม่ ระบบนั้นสามารถแฮกได้หรือไม่ หากเป็นความเสี่ยงของเด็กในฐานะผู้ใช้ ซึ่งเป็นวัยที่ ยังขาดวิจารณญาณ ขาดความรอบคอบในการไตร่ตรอง ขาดทักษะชีวิตในการรับมือกับปัญหา ปัจจัยทาง เศรษฐกิจ เด็กถูกเลี้ยงดูให้เท่าทันเทคโนโลยีหรือไม่ หรือปล่อยปะละเลย เด็กอยู่ตรงกลางระหว่างความ เสี่ยงของเทคโนโลยีที่ไม่ปลอดภัยกับความเสี่ยงของสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยให้เด็กรู้เท่าทันสื่อได้ ด้วยตัวเอง

วันนี้ขอยกปัญหาที่ควรติดตามสถานการณ์มา ๒ ประเด็น อันแรกคือ เด็กติดเกมส์ และอี-สปอร์ต การเล่นเกมในวันนี้เสี่ยงต่อการติดเกมส์ที่มากขึ้น การเป็นนักกีฬาอี-สปอร์ต คือ ต้องอายุ ๑๘ ปีถึงเข้าสู่งการแข่งขันได้ แต่ข้อเท็จจริงในทางอุตสาหกรรมพบว่า เด็กมักจะเริ่มเล่นเกมตอนอายุ ๖-๘ ขวบ และเล่นทุกวันจนชำนาญ ดังนั้นระยะเวลาตั้งแต่ ๖-๑๘ ปี คือระยะเวลาที่เด็กต้องพุ่มพุกกับการเล่นเกม ขณะที่เมื่ออายุครบ ๑๘ ปี จะมีเด็กไม่กี่คนที่เข้าสู่งการแข่งขันได้ ดังนั้นการที่ประเทศไทยสนับสนุนให้มีการแข่งขัน อี-สปอร์ต นั้น ได้มีมาตรการรองรับในเรื่องนี้หรือไม่ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องคือ สภาพแวดล้อมเดิมปัญหาเด็กติดเกมส์ที่ยังแก้ไขปัญหาไม่ได้ หากรัฐจะนำอี-สปอร์ต ควรมีมาตรการกำกับให้มีความปลอดภัย

ปัญหาที่ ๒ คือรูปแบบและพฤติกรรมในการใช้สื่อออนไลน์ เด็กมีเจตนาวัตถุประสงค์อย่างไรในการใช้สื่อออนไลน์ และสะท้อนความเท่าทันกับวุฒิภาวะที่เด็กมีหรือไม่ หากพิจารณาเรื่องของกฎหมายประเทศอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่มีสื่อดิจิทัลมากที่สุดจะมีกฎหมาย COPPA ในการกำกับดูแลเด็กในการเข้าถึงสื่อออนไลน์ สถานการณ์ปัจจุบันคือเด็กอาจทักษะในการรับมือ หรือพ่อแม่ดูแลได้ไม่ทั่วถึง มีความสามารถในการรับมือกับปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ได้ไม่เท่าเทียมกัน ภาครัฐควรมีการศึกษาเกี่ยวกับภัยออนไลน์ให้มากขึ้น

ประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีกฎหมายคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของเด็กออนไลน์ (Children's Online Privacy Protection Act หรือ COPPA) ซึ่งไม่อนุญาตให้เด็กอายุต่ำกว่า ๑๓ ปี เข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ทุกประเภท ขณะที่ประเทศไทยมีสื่อออนไลน์ทุกประเภทเหมือนที่โลกใช้ และเด็กไทยๆสามารถเข้าถึงใช้สื่อออนไลน์โดยประเทศไทยไม่มีกฎหมายในการดูแล ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กทั้งโดยตรงและโดยอ้อมจะต้องผลักดันให้มีกฎหมายนี้ โดยไม่ใช่คำนึงถึงผู้ใช้อย่างเดียวแต่ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเหมาะสม เป็นอุตสาหกรรมสื่อดิจิทัลที่ดีสำหรับเด็ก

๑๐ สถานการณ์เด็กไทยกับสื่อออนไลน์

๑. ปัญหาการเล่นเกมส์ เด็กติดเกมส์ และอีสปอร์ต
๒. ปัญหา การครอบครองสื่อโดยที่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์
๓. การใช้สื่อออนไลน์กับการพนันออนไลน์ สอดคล้องกับผลสำรวจพบว่า เด็กยุคนี้ต้องการรายลัดรวดเร็ว
๔. การกลั่นแกล้งรังแกออนไลน์ และการตกเป็นเหยื่อคุกคามทางเพศออนไลน์
๕. การถูกล่อลวงและล่อออกไปพบคนแปลกหน้าจากสื่อสังคมออนไลน์
๖. การใช้สื่อไปในทางเสริมสร้างอัตลักษณ์ออนไลน์สร้างภาพและเลียนแบบพฤติกรรม ค่านิยมที่ผิด

๗. การหลงผิดเปิดเผยข้อมูลและความเป็นส่วนตัวบนสื่อออนไลน์ ประเทศในแถบสแกนดิเนเวีย มีหลักสูตรการรู้เท่าทันสื่อตั้งแต่วัยเด็กเล็ก
๘. การขาดการส่งเสริม สร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์
๙. การขาดกฎหมายปกป้องคุ้มครองเด็กจากสื่อออนไลน์
๑๐. การขาดหน่วยงานกำกับดูแลป้องกันแก้ไขปัญหาที่บูรณาการและเท่าทันสถานการณ์ โดยเฉพาะ

การเสวนา “เด็กและเยาวชนไทย รู้คิด รู้เท่าทัน สร้างสรรค์เทคโนโลยี”

ดำเนินการโดย ดร.ธีรารัตน์ พันทวี วงศ์ธนะเอก

นายกสมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน (สสจย.)

“เราต้องช่วยการแจ้ง
เบาะแส และเสนอ
ความเห็นเพื่อหาทาง
ออก”

ศูนย์ข้อมูล
Information Center for Gambling Control Policy

นายวิทัศน์ เตชะบุญ

อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

โดยปกติกรมกิจการเด็กและเยาวชนจะดูแลเด็กในเรื่องการส่งเสริมและการคุ้มครองและการจัดสวัสดิการโดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และ พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนแห่งชาติ แต่จากการหารือร่วมกันของภาคีเครือข่ายจนเกิดเป็นยุทธศาสตร์การปกป้องและคุ้มครองเด็กจากสื่อออนไลน์ ซึ่งผ่านคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ซึ่งมีข้อเสนอจากภาคีเครือข่ายโดยกรมกิจการเด็กและเยาวชนรับเป็นเจ้าภาพในการจัดตั้งศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ หรือ Child Online Protection Action Thailand : COPAT ทำหน้าที่ในการประสานงานด้วยความคล่องตัวสูงเพื่อให้งานขับเคลื่อนไปตาม

ยุทธศาสตร์ ส่วนงานนโยบายมีคณะอนุกรรมการส่งเสริมและปกป้องเด็กและเยาวชนจากสื่อออนไลน์ซึ่งอยู่ภายใต้คณะกรรมการเด็กและเยาวชนแห่งชาติซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชนเป็นเลขานุการของคณะอนุกรรมการฯ โดยมีการประสานกับองค์กรภาคีทั้ง กสทช. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชนและครอบครัว โดยจากนี้ไปต้องมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อออนไลน์ จากนั้นจึงส่งมอบงานให้กับหน่วยงานที่ทำหน้าที่หลักต่อไป ถือเป็นกลไกชั่วคราวจนกว่าจะมีองค์กรที่เกี่ยวข้องโดยตรงเข้ามาดูแล

แพทย์หญิงมธุรดา สุวรรณโพธิ์

ผู้อำนวยการสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์

พ่อแม่ที่มีลูกที่มีปัญหาการติดเกมเล่นเกมจนไม่ยอมไปโรงเรียน หากห้ามเด็กก็จะอารมณ์เสียเอาแต่ใจ ผู้ปกครองพามาพบอายุน้อยสุดที่เจอคือ ๕ ขวบ ติดเกมจนไม่เรียนหนังสือ มีปัญหาในการกิน การนอน พ่อแม่เอาไม่อยู่ ติดเกมเหมือนติดยาเสพติด ควบคุมตัวเองไม่ได้

วิธีที่ดีที่สุดคือการป้องกันไว้ก่อน เห็นว่า COPAT ควรมีการระดมการในการป้องกัน หรือให้ข้อมูลกับพ่อแม่ผู้ปกครองเพื่อป้องกันไว้ก่อน ส่วนกรณีที่มีปัญหาพฤติกรรมแล้วจึงส่งต่อมายังสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นต่อไป

พ่อแม่ต้องรักลูกให้เป็น ฉลาดรักเป็นและรู้จักเลือกสิ่งที่ดีให้กับลูก และเด็ก ๆ ต้องฉลาดเล่นให้เป็น เล่นให้ถูกที่ถูกเวลาและมีวินัยในการเล่น พ่อแม่จึงต้องฉลาดรักรู้จักเลือก โดยเด็ก ๆ ต้องฉลาดเล่น มีวินัย

นางสาววันดี แบ้กระโทก

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

งานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองเด็กในการใช้สื่อออนไลน์คือ การปลูกฝังจิตสำนึกในการใช้เทคโนโลยีให้ถูกต้องเหมาะสม จะมีการจัดทำหลักสูตรสำหรับกลุ่มเป้าหมายทุกช่วงวัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยี และทำในระดับภูมิภาค เช่น สุขภาพดิจิทัล มารยาทสังคมในยุคดิจิทัล สิทธิหน้าที่ในยุคดิจิทัล เป็นต้น การสร้างจิตสำนึกในการสร้างสื่อดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์

หวังว่าจะได้ประสานกับCOPAT ต่อไป

ดร.ศรีดา ตันตะอติพาณิช

ผู้จัดการมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย

ดีใจมากที่เกิด COPAT เนื่องจากองค์กรเอกชนเป็นเพียงองค์กรเล็กๆ มีคนทำงานไม่ถึง ๑๐ คน ขณะที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมี ๓๐-๔๐ ล้านคน การที่เรื่องนี้เป็นประเด็นระดับชาติมีการจัดตั้งศูนย์ระดับชาติ เท่ากับรัฐบาลเห็นความสำคัญ การดำเนินการในเรื่องการป้องกัน การส่งเสริม จะได้ถูกยกระดับขึ้นมา จากที่ทำในระดับพื้นที่ได้ขนาดเล็กลงๆ เมื่อมี COPAT จะทำให้เกิดแรงในการขับเคลื่อนมากขึ้น การทำ หลักสูตรจะกลายเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถให้ความรู้ต่างๆ ได้กว้างมากขึ้น

สำหรับมูลนิธิ เรามีงานด้านการป้องกันโดยให้ความรู้ซึ่งได้มีการดำเนินการร่วมกับ COPAT มีการเฝ้าระวังมีฮอตไลน์สากล มีองค์ความรู้จากต่างประเทศที่จะนำไปกับระดับโครงสร้างหรือนโยบายได้ มีระบบปกป้องคุ้มครอง เช่น ด้านกฎหมาย ด้านเทคนิค การที่มี COPAT เท่ากับทำให้เกิดการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันผลักดันได้รวดเร็วยิ่งขึ้น COPAT น่าจะเป็นหน่วยงานที่จะทำออกมาแบบการทำงานด้านปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อออนไลน์ของประเทศไทย รวมทั้งการผลักดันในสิ่งที่ควรจะมี จึงเหมือนเป็นแม่งานที่ควรรวมพลังและเชื่อมร้อยเพื่อให้งานด้านการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อออนไลน์ของประเทศไทยได้ดียิ่งขึ้น

นายอุษุกร โปรตสันเทียะ

กรรมการสถานักเรียนโรงเรียนฐานปัญญา

จากประสบการณ์พบว่า มีรุ่นน้องสร้างเพจและโพสต์ตำโถมตีผู้อื่น ทำให้เพื่อนได้รับความอับอาย โดยคุณครูรับทราบ และได้หาตัวผู้กระทำและสั่งปิดเพจไป นอกจากนี้ยังพบปัญหาการล่อลวงผู้อื่นผ่านสื่อออนไลน์ โดยเพื่อนไปล่อลวงผู้อื่น การลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy
เราควรช่วยเตือนเพื่อนไม่ให้ทำสิ่งที่ไม่เหมาะสมในการใช้สื่อออนไลน์

นายธนวัฒน์ ทองเรืองทวีกุล

กรรมการสถานักเรียนโรงเรียนฐานปัญญา

เคยเล่นการพนันผ่านสื่อออนไลน์ ช่วงแรกๆ เพราะอยากได้เงิน แต่พบว่าผลเสียมากกว่า ปัจจุบันเลิกเล่นแล้ว เล่นผ่านเว็บไซต์ เห็นว่า COPAT สามารถช่วยประสานเพื่อปิดเว็บไซต์การพนัน ควรเลือกดูสื่อที่ดี และไม่เผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม

ความเห็นผู้เข้าร่วมเสวนา

๑. พ.ต.อ.ดร.นิติพัฒน์ จากกองบังคับการการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ปอท.)

ปอท. ใช้งบประมาณของ กระทรวงดิจิทัล ในการทำงาน และรู้สึกดีใจที่มี COPAT โดยปอท.เป็นผู้สนับสนุนในการบังคับใช้กฎหมายจากการกระทำความผิดคอมพิวเตอร์การทำงานของตำรวจจะยากในการรวบรวมพยานหลักฐานว่าใครเป็นผู้กระทำความผิดในทางเทคโนโลยี และตำรวจต้องมีความรู้ความเข้าใจ และรู้เท่าทันด้วย ปัจจุบันการแจ้งความเรื่องการซื้อขายออนไลน์มีจำนวนมากขึ้น ขณะที่คนร้ายไม่เคยใช้เลขบัญชีตัวเอง มีกระบวนการที่ตั้งใจหลอกจึงติดตามคนร้ายได้ยาก เห็นว่าเรื่องที่สำคัญคือปัญหาการพนันออนไลน์ซึ่งมีเพิ่มขึ้นมาก ตำรวจพยายามเข้าไปบังคับใช้กฎหมาย

ขณะนี้เรามีการฝึกอบรมตำรวจทั่วประเทศ เราคาดหวังว่า ตำรวจประจำสถานีตำรวจจะสามารถดำเนินการได้ เมื่อพบปัญหาความผิดเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ พนักงานสอบสวนจะมีวิธีการรวบรวมพยานหลักฐานอย่างไร โดยเมื่อเกิดคดีเช่นนี้ผู้ที่ขอข้อมูลได้คือ กระทรวงดิจิทัล และปอท. เท่านั้นทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ

COPAT เป็นการเติมเต็ม ทำให้เกิดเจ้าภาพในการทำงาน หากมีการดำเนินการเต็มรูปแบบ มีการใช้เทคโนโลยี มีการบังคับใช้กฎหมาย ไม่ปล่อยให้คนร้ายลอยนวลได้จะทำให้สถานการณ์ดีขึ้น

กรณีเว็บไซต์ในต่างประเทศ นั้น หากเป็นเว็บไซต์ที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ หากไม่ให้ความร่วมมือเราไม่มีสิทธิได้ข้อมูลมาดำเนินการได้เลย เราสามารถรวบรวมได้เฉพาะพยานหลักฐานได้เฉพาะในประเทศไทย เราสามารถบล็อกไม่ให้เห็นได้ แต่ปิดเว็บไซต์ไม่ได้

๒. อุทัยวรรณ พนักงานอัยการ

อุปสรรคสำคัญในการบังคับใช้กฎหมายคือ ความรู้ในการรวบรวมพยานหลักฐานโดยใช้กระบวนการทางนิติวิทยาศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นความรู้ใหม่ที่ประเทศไทยยังขาดแคลน พนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการที่มีความรู้เพื่อย้อนรอยกลับไปยังต้นทาง หรือหาอาชญากรทางคอมพิวเตอร์ได้ เพราะในชั้นศาลให้หลักกฎหมายว่าต้องพิสูจน์ให้สิ้นสงสัยจึงจะลงโทษจำเลยได้ขณะที่การกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์มีลักษณะข้ามพรมแดน หากผู้ยืนยันผู้กระทำความผิดได้ยาก ความรอบรู้ในเทคโนโลยีเหล่านี้ จึงสำคัญอยากให้ผู้วิจัยพิจารณาเพื่อเสนอในเชิงนโยบายต่อไป จึงต้องมีการปฏิรูประบบนิติวิทยาศาสตร์ด้วย จึงเสนอว่า กระบวนการพิสูจน์ความจริงในกระบวนการยุติธรรมเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษต้องมีมาตรฐานและมีผู้ชำนาญการและมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ อีกประเด็นคือ การกระทำความผิดที่เด็กใช้เทคโนโลยีกระทำความผิดต่อกันประมาณ ๔-๕ ปีที่แล้ว ในประเทศไทยมีเด็กรวมกลุ่มกันหลอกวงให้มีการโอนเงินออนไลน์ โดยหลอก

ให้เหยื่อโอนเงินทางตู้เอทีเอ็มอัตโนมัติ โดยเหยื่อไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นใครแต่อาศัยหลักฐานแวดล้อมจากภาพถ่ายที่ตู้เอทีเอ็ม อาชญากรรมที่เด็กใช้เทคโนโลยีกระทำต่อกันไม่ใช่อาชญากรรมพื้นฐาน เช่น การตำหนิว่าร้ายกัน เท่านั้น อย่างไรก็ตามการที่เด็กใช้เทคโนโลยีเพื่อการตำหนิทำร้ายกันทางโลกออนไลน์ซึ่งมีพบเห็นกันทุกวัน ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาเพราะเด็กควรใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ทางการหาความรู้สร้างสติปัญญา เพื่อการสร้างความสัมพันธ์ แต่กลับใช้เทคโนโลยีเพื่อการตำหนิทำร้ายและทางเพศ

เหยื่อของภัยออนไลน์ที่ถูกข่มเหงทางเพศ เคยมีคดีที่พบว่า เด็กที่อยู่พื้นที่ชายขอบได้รับการติดต่อโน้มน้าว ชักจูงให้เดินทางเข้ามาในกรุงเทพและถูกล่วงละเมิดทางเพศด้วยผลจากการใช้สื่อออนไลน์ การที่จะวัดว่าเด็กต้องเผชิญกับภัยออนไลน์อย่างน้อยแค่ไหน สามารถดูได้จากสถิติทางคดี ผลของคำพิพากษาที่เกิดขึ้น

สำหรับการกรองเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมนั้น เดิม NECTEC เคยมีฟิลเตอร์เว็บ สำหรับการกรองเนื้อหา ทยายคายได้ สามารถติดตั้งได้โดยเด็กไม่รับรู้จะทำให้เด็กไม่สามารถเข้าไปถึงเนื้อหาที่ไม่เป็นที่ต้องการได้ ส่วนการบังคับใช้กฎหมายโดยอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปิดกั้นเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ซึ่งพบว่า หลังจากดำเนินการแล้ว เจ้าหน้าที่กลับถูกดำเนินคดี

๓. ชารินทร์ เลขาธิการสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

ปอท. มีสิทธิตรวจสอบเฉพาะเว็บไซต์ที่เปิดในประเทศไทยใช่หรือไม่ มีสิทธิตรวจสอบเจ้าของเว็บไซต์ได้หรือไม่ ซึ่งหากปิดเว็บไซต์ในต่างประเทศไม่ได้ เท่ากับการแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ได้ยากมาก

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy

๔. ภัทรวดี จากสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

รู้สึกขอบคุณผู้ใหญ่ที่ทำงานเพื่อช่วยเหลือเด็ก แต่เห็นว่าเด็กก็ใช้เครื่องมือเหล่านั้นในการทำร้ายผู้อื่นด้วยเช่นกัน สำหรับความรุนแรงทางสื่อออนไลน์อยากให้ผู้ใหญ่ทำให้เด็กเกิดความตระหนักรู้ในการใช้สื่อออนไลน์

๕. ธัญญา นักสังคมสงเคราะห์

ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกบนสื่อออนไลน์ ที่มีความรุนแรงมากขึ้นคิดถึงจิตใจผู้อื่นน้อยลง จากการทำงานพบว่า มีเด็กอายุต่ำกว่า ๑๓ ปี แต่แจ้งระบบว่าอายุ ๑๖ ปีทำอย่างไรให้เด็กที่อายุไม่ถึง ๑๖ ปีไม่สามารถเข้าถึงสื่อออนไลน์ได้ อยากให้ระบบการเข้าถึงสื่อออนไลน์สามารถคัดกรองได้มากขึ้น

๖. ชาญชัยฯ เครือข่ายครอบครัวเฝ้าระวังสร้างสรรค์สื่อ

เห็นว่าจากข้อวิจัยคือ การขาดทักษะการขาดประสบการณ์ทั้งของเด็กและผู้ปกครอง COPAT จะมีการให้ความรู้กับพ่อแม่ด้วยหรือไม่ มีโอกาสที่ผลักดันให้เป็นหลักสูตรสำหรับเด็กเล็กหรือไม่ ไม่ใช่ป้องกันตอนโตแล้ว กระทรวงดิจิทัล สามารถตั้งศูนย์กรองข้อมูลก่อนเข้ามาในประเทศได้หรือไม่ เพื่อให้ข้อมูลที่ไมเหมาะสมเข้าถึงเด็ก

๗. สุทธิรัตน์ฯ มูลนิธิรักษ์ไทย

การร่วมมือการทำหลักสูตรรู้เท่าทันดิจิทัลกับกระทรวงศึกษานั้น แต่พบว่าขณะนี้หลักสูตรมากมายที่รอบรรจุอยู่ที่กระทรวงศึกษา ขณะที่เด็ก ๆ ทุกคนมีโทรศัพท์เคลื่อนที่อยู่ในมืออยู่แล้ว เราจะมีแนวทางอย่างไร ควรมีการฝึกอบรมครู หรือผู้เชี่ยวชาญไอที เพื่อเป็นที่ปรึกษาให้กับเด็ก ๆ

๘. พงศ์ธรฯ มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

จะมีช่องทางใดที่จะให้เครือข่ายติดต่อกรณีพบเว็บไซต์ที่ผิดกฎหมาย หรือกรณีที่ได้ถูกกลั่นแกล้งจะมีช่องทางไหนในการให้คำปรึกษาเบื้องต้น

๙. นายอดิวิทย์ฯ โรงเรียนฐานปัญญา

เป็นครูฝ่ายปกครอง พบว่า เด็กจะโหลดแอปพลิเคชันการพนัน ไม่ต้องเข้าเว็บไซต์ก็เสียเงินได้ ส่วนการนัดเจอกัน มีแอปพลิเคชันเฉพาะที่นัดกันได้ง่ายมาก เห็นว่า แอปพลิเคชันเหล่านี้เข้าถึงง่ายเกินไปหรือไม่ โดยเฉพาะในทวีตเตอร์การค้นหาว่า ม.ปลาย จะสามารถเจออยากอื่นที่เป็นเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม อยากให้ COPAT เข้ามาดูแลแอปพลิเคชันขยเหล่านี้ ทั้งเรื่องการพนัน การนัดเจอ เป็นต้น อยากให้กรองเพื่อป้องกันเด็กและเยาวชน

๑๐. เมธนนท์ฯ สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย

ปัญหาที่น่าห่วงคือ ทวิตเตอร์ ที่พบว่ามีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมเยอะมาก และการบล็อกเว็บไซต์ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ เพราะข้อมูลทุกอย่างยังอยู่ในเว็บไซต์เหมือนเดิม เพียงแต่เปิดเซิร์ฟเวอร์ใหม่เท่านั้น และจะอย่างไรจะนำข้อมูลมาบูรณาการให้กับเด็กได้ อีกทั้งยังพบว่า กระทรวงศึกษาธิการกลับกระทำการกลั่นแกล้งเด็กผ่านสื่อออนไลน์เสียเอง

นายชาญวิทย์ โวหาร

ในนามผู้จัดงานขอขอบคุณผู้ดำเนินรายการ วิทยากร และทุกหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนในการจัดงานครั้งนี้ และขอฝาก COPAT เพื่อเป็นกลไกของภาครัฐและภาคประชาสังคมเพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่ออย่างปลอดภัย ด้วยการ “ประสานความร่วมมือ สื่อออนไลน์ต้องปลอดภัย คู่กันให้เด็กไทยจำขึ้นใจคำCOPAT” และพบกันอีกครั้งในโอกาสหน้าเมื่อมีโอกาสในการประสานความร่วมมือกันต่อไป และสุดท้าย” รักลูกให้เป็น เน้นความเข้าใจ ทำสื่อออนไลน์ให้เท่าให้ทัน” ขอขอบคุณครับ

ภาคผนวก

ภาคผนวก

วิทยากร

ลำดับ	ชื่อสกุล	หน่วยงาน
1	นายวิทัศน์ เตชะบุญ	อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน
2	นายแพทย์ประวิทย์ ลีสถาพรวงศา	กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
3	แพทย์หญิงมธุรดา สุวรรณโพธิ์	ผู้อำนวยการสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์
4	นางสาววันดี แบ่กระโทก	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
5	ดร.ธีรรัตน์ วงศ์ชนะเอนก	นายกสมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน (สสดย.)
6	ดร.ศรีดา ตันทะอธิพานิช	ผู้จัดการมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย
7	นายธาม เชื้อสถาปนศิริ	นักวิชาการอิสระ
8	นายพงศ์ธร จันทรศมี	ผู้จัดการศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะเพื่อลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

Information Center for Gambling Control Policy

ภาคผนวก

ผู้เข้าร่วมการเสวนา

ลำดับ	ชื่อสกุล	หน่วยงาน
1	นางสาวบุศราพร จงเจริญถาวรกุล	คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
2	แพทย์หญิงณิชา ทศน์พญาชัย	คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
3	แพทย์หญิงณิชา ทศน์พญาชัย	คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
4	นางสาวพิมพ์เดือน คงเพียรธรรม	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
5	นายอรรถสิทธิ์ ไชยบุรินทร์	ศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชนสุวรรณประสิทธิ์
6	นายอติวิชญ์ เชียงคิ้ว	โรงเรียนฐานปัญญา
7	นายอุซุกร โปรดสันเทียะ	โรงเรียนฐานปัญญา
8	นายวิษณุสรร เนติวุฒิสาร	โรงเรียนฐานปัญญา
9	นายธวัฒน์ ทองเรืองทวีกุล	โรงเรียนฐานปัญญา
10	นายจุมพล ฉายสุวรรณ	โรงเรียนฐานปัญญา
11	นายธัญชนก อุ่นบรรเทิง	นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ กองการต่างประเทศ กระทรวงยุติธรรม
12	นายอุทัยวรรณ แจ่มสุจี	อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการสูงสุด
13	พ.ต.ท.ธวัชชัย ศรีวรกุล	ผู้อำนวยการส่วนคดี เทคโนโลยีและสารสนเทศ กรมสอบสวนพิเศษ
14	พ.ต.อ.ดร.นิติวัฒน์ วุฒิบุณยสิทธิ์	ผู้กำกับสอบสวน กองบังคับการการปราบปรามการกระทำความผิด เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
15	นางสาวสุภาวดี พร้อมพงษา	นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม
16	นายก้องภคพงศ์ วงประเสริฐศรี	กระทรวงศึกษาธิการ
17	นางฐนันต์ภักดิ์ เพ็ชขุนทด	นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

ลำดับ	ชื่อสกุล	หน่วยงาน
18	นางสาวบัญญัติปภัส บุญกาวิณ	นักสังคมสงเคราะห์ กองตรวจราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
19	นางสาวพรรณศิริ ทรงศรีม่วง	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ
20	นายกิตติเดช เกียรติมหาชัย	นักจิตวิทยาชำนาญการ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม
21	นายยุรพันธ์ ทুমมาศ	นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม
22	พญ.ทิพาวรรณ บุรณสิน	สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์
23	นพ.ศุภเสก วิโรจนาภา	สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์
24	นางสาวชนกพรรณ วรติลก	เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
25	นางสาวธัญญา สืบเพชร	โรงพยาบาลศิริราช
26	นางสาวสุภาภรณ์ ตันธนะศิริวงศ์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สภาวิจัยแห่งชาติ
27	นายชาญวิทย์ ไหวหาร	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
28	นายจักรพงษ์ พันอินตะศรี	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
29	นางสาวจิตติพร ดินตะโมระ	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
30	นางสาวปวรรัตน์ ระเวง	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
31	นางสาวชวลิตา ภิรมย์วงศ์	อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการสูงสุด
32	ว่าที่ร้อยตรีทรงพล สงวนจิตร	สำนักงานอัยการสูงสุด
33	นายฐานวัฒน์ พรนิธิตลวัฒน์	บ้านพักเด็กและครอบครัวกรุงเทพ
34	นางสาวชานันท์ วุฒิทวี	บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครปฐม
35	นางภิลิวัลย์ ฉัตรมณีฤกษ์	บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการ

ลำดับ	ชื่อสกุล	หน่วยงาน
36	นางสาวธฤตา วงศ์สารรัตน์	กองคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมกิจการเด็กและเยาวชน
37	นางพ้องพรรณ ศีลาเพชรจรัส	กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน
38	นางสาวสุภาวดี สุวิญญูติจันทร์	บ้านพักเด็กและครอบครัวกรุงเทพฯ
39	นางสาวชุตินา ทูลสงวนศรี	สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม
40	นางสาวนิภัทรา ชัยประกอบวิริยะ	กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ
41	นายชานนท์ ลามคำ	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
42	นายภูเบศ จิตรจริง	นักสังคมสงเคราะห์กรมกิจการเด็กและเยาวชน
43	นางสาววิลาสินี ท่าข้าม	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
44	นายจีรววัฒน์ จันทร์หอม	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
45	นายพรศักดิ์ โกมารชุน	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
46	ศ.พญ.สยมพร ศิริมาวีน	คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
47	นางสาวภัทรวดี ใจทอง	นักสังคมสงเคราะห์
48	นายสันติ ศิริธีระเชษฐ์	องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย
49	นางสาวสุธีรัตน์ คชสวัสดิ์	มูลนิธิรักษ์ไทย
50	นายเมฆนทน์ ประจบลาภ	สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย
51	นางสาวสุธาทิพ ลากสมทบ	สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน
52	นางสาวกัญญารัตน์ ลบเมฆ	ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจาก การพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)
53	นายชาญณรงค์ สังข์อยู่ทศ	ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจาก การพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)
54	นางสาวสุวลัย เมืองเจริญ	ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจาก การพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)
55	ชัชฌันช ทองแย้ม	อัยการประจำ อส.
56	ยุทธภูมิ สุขปัญญา	พนักงานบริษัท
57	นายพิเชษฐ์ สิงห์อุไร	นักพัฒนาสังคม
58	นางสาวรัชณี พัตจันทร์	สำนักงาน กสทช.
59	นายชาญไชย วิกกรวงษ์วินิช	สมาคมครอบครัวศึกษา
60	นายเทคนิค จินา	สมาคมครอบครัวศึกษา

ลำดับ	ชื่อสกุล	หน่วยงาน
61	นางสาวปาริชาติ แก้วทิพย์	แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ
62	นางสาวสวรรยา ภูมิปกรณ์	แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรม สสส.
63	นายทองประดิษฐ์ ไตรคุณ	กลุ่มพัฒนาเด็กและเยาวชน
64	นายกฤษดา ทับรุ่ง	เครือข่ายสิทธิเด็กประเทศไทย
65	นางสาวสุนีย์ รัชนนท์	มูลนิธิรักษ์ไทย
66	นายธารินทร์ เดชบุญช่วย	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
67	นายธีระศักดิ์ สิริพิณ	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
68	นายวนาร ประกิ่ง	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
69	เด็กหญิง ปรัชญา ศิริมหาอาริยะโพธิญา	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
70	เด็กหญิงบุญสิตา เต็นดวง	โรงเรียนประภาส
71	เด็กหญิงแววปราชญ์ เต็นดวง	โรงเรียนประภาส
72	นายกิตติชัย	โรงเรียนประภาส
73	นางสาวนภัสวรรณ เต็นดวง	ศูนย์ ไอซีที สุวรรณประสิทธิ์ ๒
74	สื่อมวลชน	ประชาชาติ
75	คุณวรรัตน์ ไชยภัทรคุณเจริญ	ผู้สื่อข่าว NBT
76	คุณณณิกา พิพัฒน์นิติกร	๓ Family
77	นายธนวัฒน์ วิวิธอักษรกุล	ช่อง ๓
78	คุณอนุสราร อารีการ	คมชัดลึก
79	คุณภัทรพร ตันงาม	TPBS
80	คุณวรวิภา เตื่อนขาว	ช่อง ๓
81	นายพิบูลย์ ลีสุขสม	ช่อง ๓
82	คุณชมพูนุช ภัทรทิ	ช่อง ๓

ภาคผนวก

ภาพประกอบ

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy

สงวนลิขสิทธิ์ © 2561

โดย ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)
และศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและป้องกันคุ้มครองเด็ก
และเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ (COPAT)

มกราคม พ.ศ. 2561

อนุญาตให้นำเนื้อหาในเอกสารนี้ไปใช้และเผยแพร่ โดยมีให้ผลิตซ้ำเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า
รวมทั้งให้อ้างอิงแหล่งที่มาจากศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)

พิมพ์ที่ : กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)
มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)
1168 ซอยพหลโยธิน 22 ก.พหลโยธิน
แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

: 0-2511-5855

: 0-2939-2122

: ICGP@THAINHF.ORG

: WWW.THAINHF.ORG/ICGP

: ICGCP

: @ICGP1

**: ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะ
เพื่อลดปัญหาจากการพนัน**

สนับสนุนโดย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)